

°CICERO

CICEROs KLIMAUNDERSØKELSE

Kort oppsummering årene
2018-2022

Tall fra forskningsprosjektet
«ACT: from targets to action»
Forskningsprosjekt finansiert av
Norges Forskningsråd (nr. 268201)

Marianne Aasen
Marit Klemetsen
Hanna Hagebø Steffenak
Arild Vatn
Eilif Ursin Reed

Denne rapporten oppsummerer noen utvalgte og sentrale tall fra fem spørreundersøkelser gjort i prosjektet ACT ('From targets to action: public responses to climate policy instruments'). Prosjektet ledes av CICERO og er finansiert av Norges forskningsråd (prosjektnummer 268201). Datainnsamlingene ble gjennomført som nettbaserte spørreundersøkelser av Kantar TNS på våren alle år, og rettet til et utvalg av den norske befolkningen over 18 år. Respondentene er rekruttert fra Kantar TNS sitt befolkningspanel. Utvalgsstørrelsen varierer noe per år, men er i overkant av 4000 alle årene. Det er i hovedsak god representativitet i alle års utvalg med hensyn til alder, kjønn og geografi. Utvalget er splittet tilfeldig i to underutvalg alle årene, og noen spørsmål er bare stilt til det ene eller det andre underutvalget for på den måten å redusere antall spørsmål den enkelte må svare på.

Mange av spørsmålene i undersøkelsen presenteres ikke her, men vies grundigere analyser i publiserte og kommende vitenskapelige artikler. Se også grundigere rapporter, der mer detaljerte analyser (inkl. også velgergrupper) er referert:

Fra 2022: [Report 07- web2.pdf \(cicero.oslo.no\)](https://www.cicero.oslo.no/rapporter/2022/Report-07-web2.pdf)

Fra 2019: [Rapport 2019 20 HQweb.pdf \(cicero.oslo.no\)](https://www.cicero.oslo.no/rapporter/2019-20/Rapport-2019-20-HQweb.pdf)

Denne sammenstillingen er laget av CICERO, men forskningsprosjektet har flere deltagere: John Thøgersen (Aarhus University), Ottar Hellevik (Universitetet i Oslo), Riley Dunlap (Oklahoma State University), Dana R. Fisher (University of Maryland), Paul Stern (National Academies of Science)

Sammendrag

Undersøkelsen viser hvert år at et stort flertall av befolkningen har holdninger i tråd med naturvitenskapen: de mener at klimaendringer skjer, at de har negative konsekvenser, og at menneskelig aktivitet påvirker klimaet. For eksempel er kun 4 % i 2022 uenige i at klimaendringer skjer.

6 av 10 mener at de selv har et ansvar for å kutte egne utslipp, 4 av 10 mener at de har et ansvar for å støtte klimapolitikk, mens kun en fjerdedel f.eks. støtter en fossilavgift. Det er altså en tendens til at støttenivået faller noe når virkemidler og tiltak konkretiseres, sammenliknet med når folk blir spurt om holdninger og oppfatninger generelt.

Folks interesse for å gjøre endringer selv varierer med typen adferd. Et flertall kan tenke seg å redusere mengden matavfall og energiforbruket i boligen, men ikke antall måltider med rødt kjøtt, antallet flyreiser eller reiser med fossilbil.

Unge, kvinner, folk i sentrale strøk, folk med høyere utdanning og velgere i miljøpartiene er ofte i snitt mer opptatte av klima, mer villige til å støtte klimapolitikk og til å endre egen adferd.

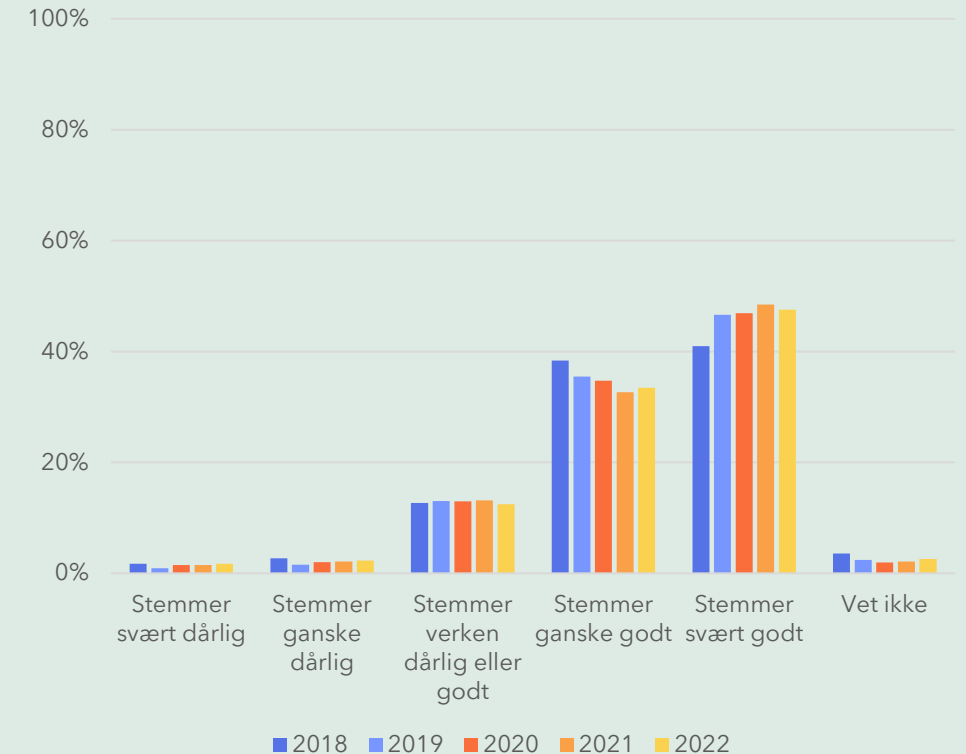
Oppsummert viser tallene stor grad av stabilitet over tid, med noen unntak, og mønstrene i forskjeller mellom grupper er også relativt stabile over årene.

Oppfatninger om klimaendringer, ansvar, og utslipp

- De aller fleste har oppfatninger om klimaendringer som er i tråd med naturvitenskapen.
 - Rundt 8 av 10 mener at klimaendringer skjer, og under 5 % er uenige i dette
 - Rundt 7 av 10 mener menneskelig aktivitet påvirker klimaet
 - Andelen usikre er betydelig og stabil: i 2022 svarer 15-17 % vet ikke eller verken/heller på disse to spørsmålene
- Graden av bekymring er også stabil, og 18 % er ikke bekymret i 2022
- Flertallet mener livsstilsendringer må til om vi skal begrense klimaendringene
 - 6 av 10 mener at de har et ansvar for å redusere egne utslipp, og bare 1 av 10 mener dette ikke stemmer
 - Flere mener de har ansvar for å støtte klimapolitikk enn motsatt
 - 8 av 10 mener at bruk av fossilbil og flyreiser til Europa gir klimagassutslipp, mens 6 av 10 mener det samme for produksjon av rødt kjøtt

Nokså stabile oppfatninger om klimaendringer over tid

- Et stort flertall har oppfatninger i tråd med klimaforskningen
- Rundt 8 av 10 oppgir hvert år at klimaendringer skjer
- Yngre støtter i sterkere grad utsagnet enn eldre aldersgrupper
- Kvinner og personer med høyere utdanning støtter også i større grad utsagnet
- Noe større uenighet med utsagnet dess høyere inntekt respondenten har

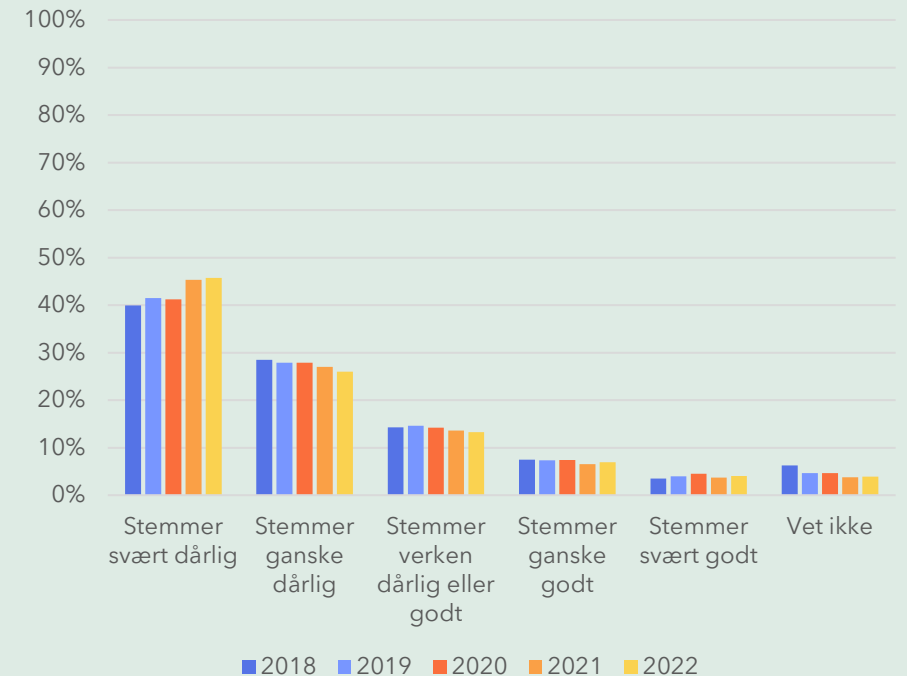

Oppfatninger om hvorvidt klimaendringer skjer.

I prosent. (2018: N=3965; 2019: N=4009; 2020: N=3989, 2021: N=4867; 2022: N=3963)

De fleste mener at menneskelig aktivitet påvirker klima

- Rundt 7 av 10 mener (hvert år) at menneskelig aktivitet påvirker klimaet
- Utviklingen over tid nokså stabil, men noen flere mener klimaendringene er menneskeskapt i 2022 (72 %) enn i 2018 (69 %)
- Andelen som mener at menneskelig aktivitet ikke påvirker klimaet øker med alder. Flere menn enn kvinner, flere med lavere utdanning, og flere i mindre sentrale strøk mener også dette
- Andelen usikre er betydelig - 13 % svarer «verken/heller» og 4 % «vet ikke»

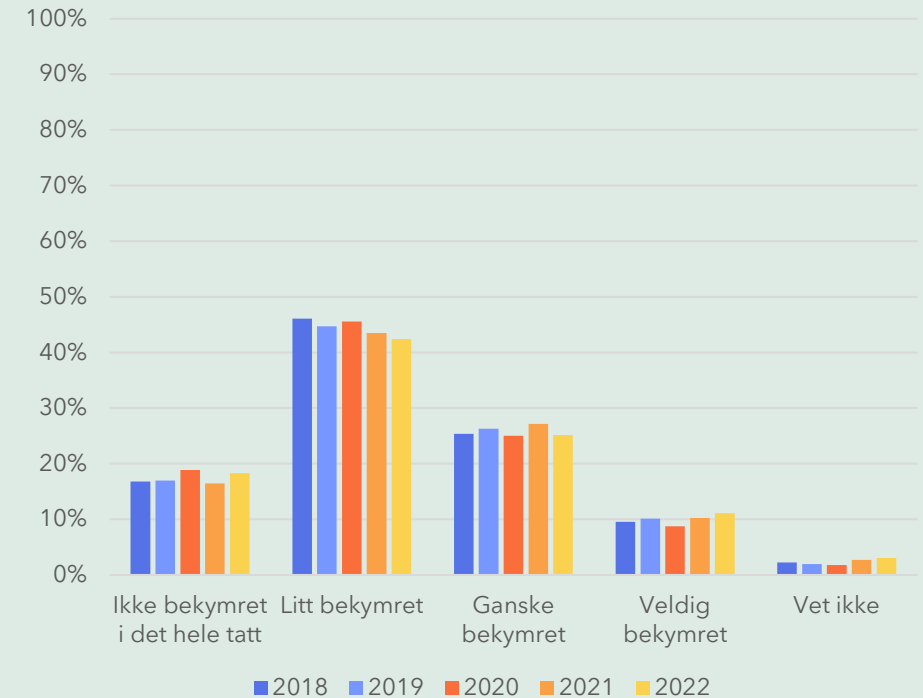

Standpunkt til påstanden «Menneskelig aktivitet påvirker ikke klimaet».

I prosent. (2018: N=4046; 2019: N=4011; 2020: N=3986, 2021: N=4879; 2022: N=3969).

Stabil bekymring for klimaendringer

- Bekymringen for klimaendringer holder seg stabil over tid
- De som ikke er bekymret i det hele tatt utgjorde 17 og 18 % i 2018 og i 2022
- Flertallet - rundt 8 av 10 - er litt, ganske eller veldig bekymret både i 2018 og 2022
- De unge og de aller eldste er mest bekymret. Kvinner og de med høyere utdanning er mer bekymret enn menn og de med lavere utdanning. De med det høyeste inntektsnivået (>1 mill.) er minst bekymret

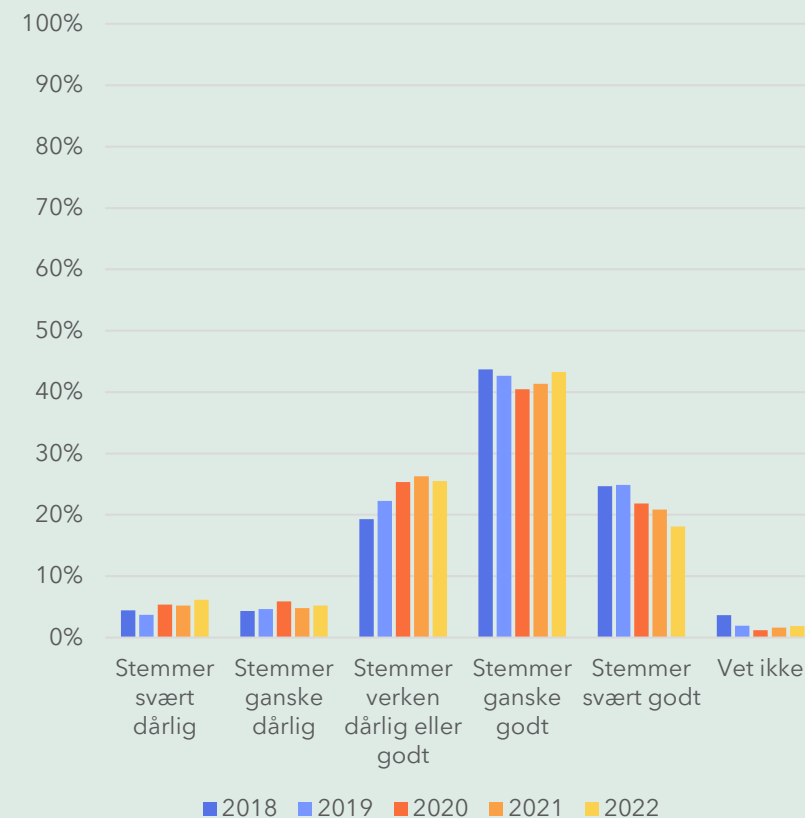

Bekymring for klimaendringer.

I prosent. (2018: N=4045; 2019: N=4028; 2020: N=4000; 2021: N=4873; 2022: 3961)

Et solid flertall mener de selv har ansvar for å kutte utslipp

- 61 % mener at de selv har et ansvar for å redusere egne klimagassutslipp
- Dette er en liten nedgang siden 2018, når 68 % mente det samme
- I 2021 (ikke spurt i 2022) oppgir også 63 % av respondentene at folk flest har ansvar (stemmer 'ganske' eller 'svært godt'), 64 % at næringslivet har ansvar, 69 % at politikerne har ansvar, og 51 % mener også at Norge har et ansvar (og ikke bare andre land)

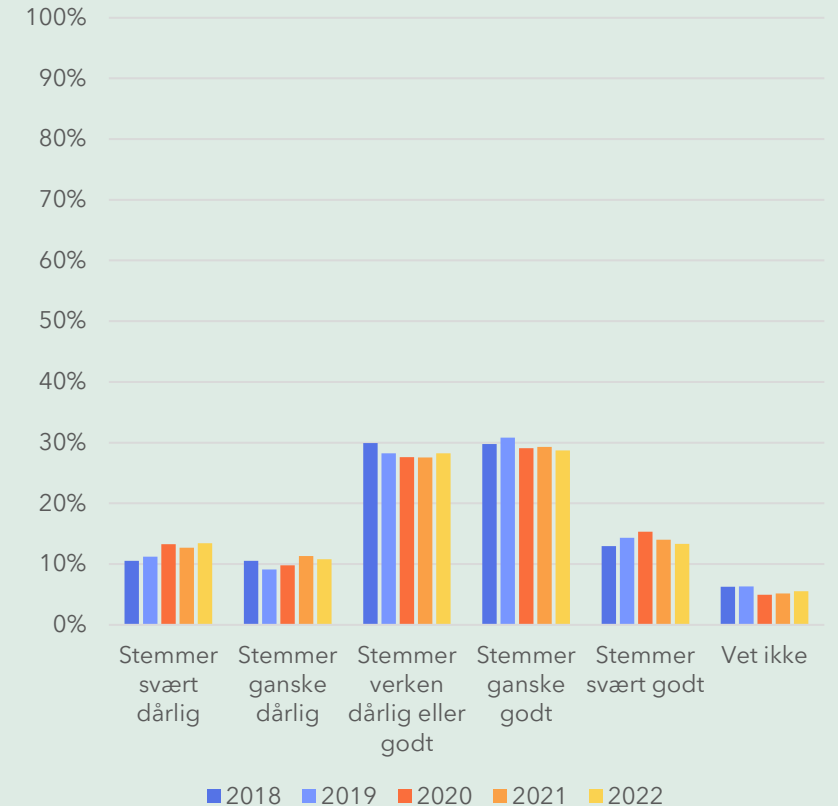

«Jeg har et ansvar for å redusere klimagassutslippene mine».

I prosent. (2018: N=4030; 2019: N=4038; 2020: N=4011; 2021: N=4872; N=3961)

Flere mener de har ansvar for å støtte klimapolitikk enn motsatt

- 42 % av befolkningen mener i 2022 at de har et ansvar for å støtte politikk som reduserer klimagassutslipp. Kun 24 % mener det motsatte
- Andelen har holdt seg stabil siden 2018
- En stor andel er imidlertid usikre eller ambivalente

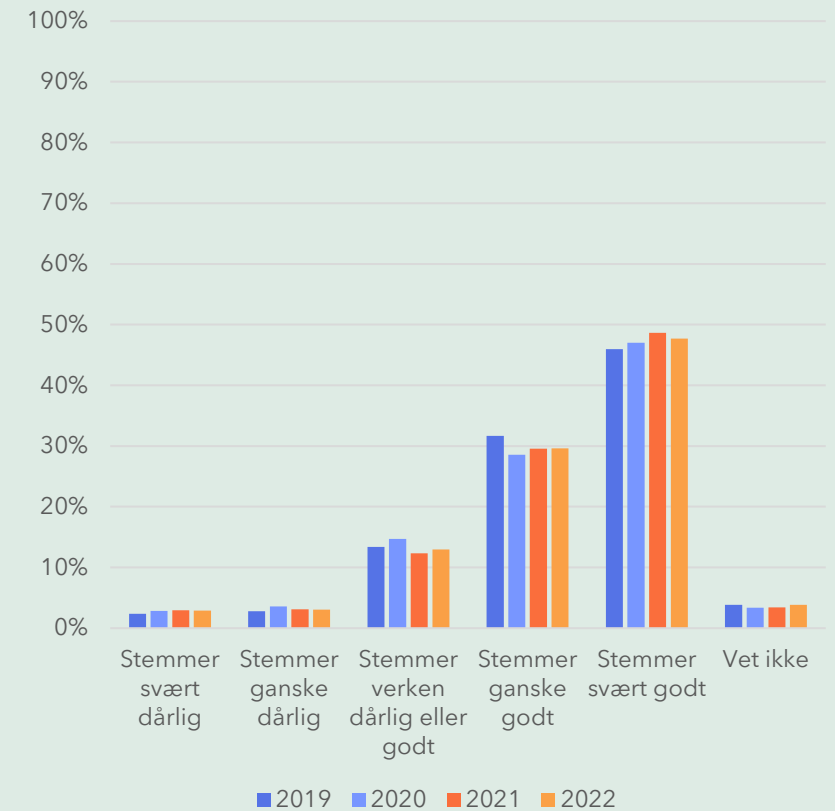

«Jeg har et ansvar for å støtte politikk som reduserer klimagassutslippene».

I prosent. (2018: N=3953; 2019: N=3998; 2020: N=3967; 2021: N=4880; 2022: N=3968)

Solid flertall mener at bruk av fossilbil gir klimagassutslipp

- Et stort flertall av respondentene (78 %) mener i 2022 at bruk av fossilbil gir klimagassutslipp
- Denne andelen har holdt seg nokså stabil fra 2019

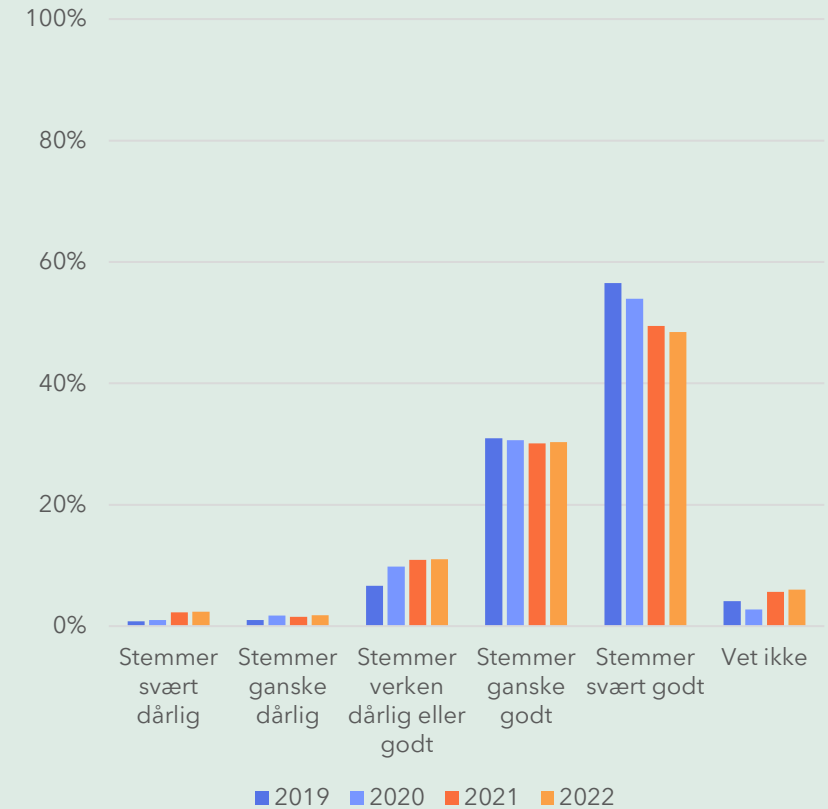

«Å reise med bensin/dieselbil gir klimagassutslipp»

I prosent. (2019: N=2647; 2020: N=2587; 2021: N=3056; 2022: N=2516)

Et like solid flertall mener flyreiser til Europa gir klimagassutslipp

- Et stort flertall av respondentene (78 %) oppgir i 2022 at fritidsreiser med fly til destinasjoner i Europa gir klimagassutslipp
- Dette er en nedgang fra 2019, når 87 % mente det samme
- Andelen uenige har i samme periode økt fra 2 til 4 %. Andelen som er usikre eller ambivalente har også økt fra 11 til 17 %.

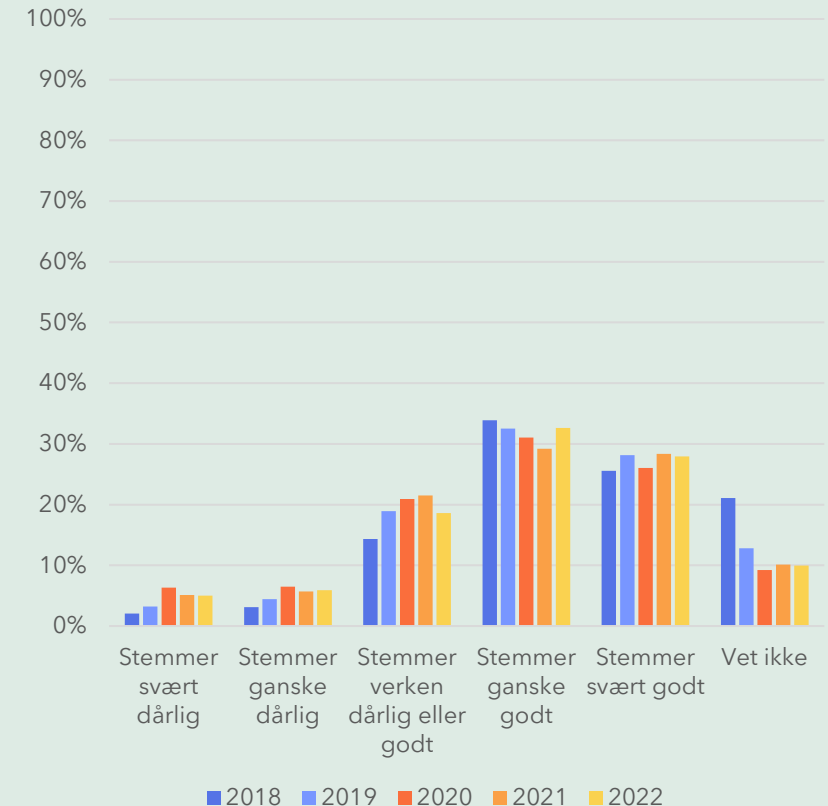

«Å reise med fly til destinasjoner i Europa gir klimagassutslipp»

I prosent. (2019: N=2001; 2020: N=2033; 2021: N=4652; 2022: N=3967)

Flertall mener produksjon av rødt kjøtt gir klimagassutslipp

- Et flertall på 61 % mener i 2022 at produksjon av rødt kjøtt gir klimagassutslipp
- Utviklingen over tid er noenlunde stabil - i 2018 mente 60 % det samme
- Andelen er likevel langt lavere enn de tilsvarende tallene for bruk av fossilbil, som 78 % mener gir klimagassutslipp

«Produksjon av rødt kjøtt gir klimagassutslipp»

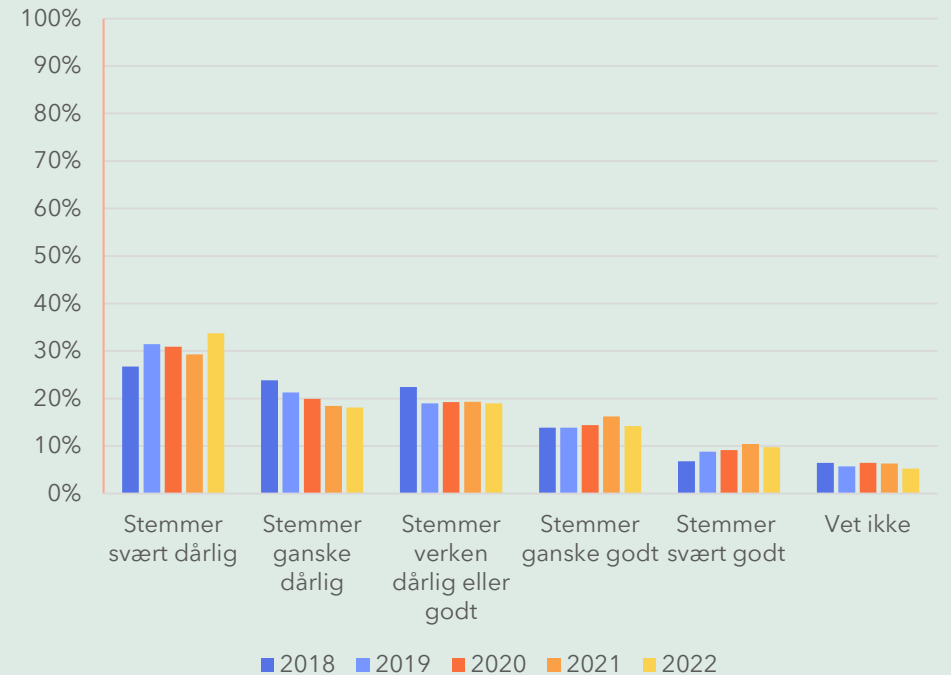
I prosent. (2018: N=2046; 2019: N=2018; 2020: N=2011, 2021: N=2481; 2022: N=2007)

Holdninger til virkemidler og politikk

- Når folk blir spurt om oppfatninger om konkrete virkemidler og tiltak, er støtten ofte noe lavere enn når de blir spurt om oppfatninger mer generelt, og vi ser større gruppeforskjeller
 - Det er mer motstand enn støtte til prisøkninger på fossil energi og rødt kjøtt
- Oppfatninger om energipolitikken er nokså stabil, med unntak av støtten til vindkraftutbygging
 - I 2018 støttet et betydelig flertall på 65 % økt utbygging av vindkraft på land. Frem til 2021 ble støtten halvert til 33 %, men er i 2022 økt igjen til 39 %
 - Støtten til vindkraft til havs er høyere, på 61 % i 2022, selv om den har gått noe ned over tid
 - Motstanden mot å bygge ut vindkraft for eksport øker jevnt over årene
 - Flere er i 2022 imot å redusere norsk oljeproduksjon (44 %) enn motsatt (28 %)

Knapt flertall imot å øke prisen på fossile energikilder

- Et knapt flertall (52 %) er i 2022 imot å øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin
- Motstanden har holdt seg noenlunde stabil siden 2018 (51 %)
- Andelen usikre har imidlertid gått noe ned i samme periode, og støtten til prisøkning har økt noe fra (fra 21 til 24 %)
- Kvinner og de med høyere utdanning er mest positive til fossilskatt. Eldre aldersgrupper er mer negative enn yngre.
- De med høyere inntekt er noe mer negative, og det samme gjelder de som bor i mindre sentrale strøk

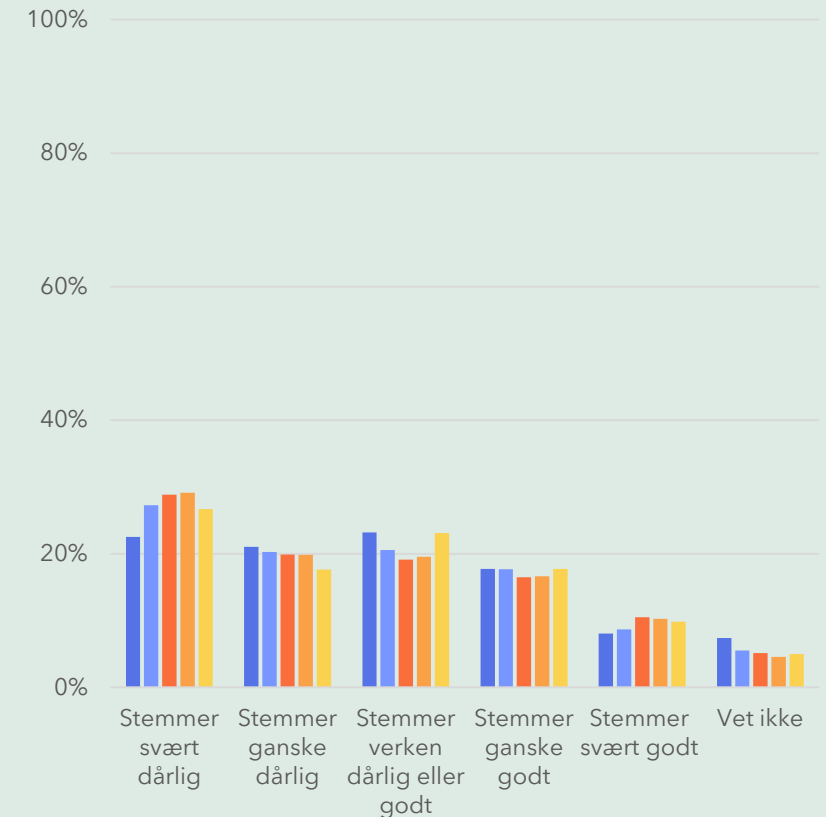

«Vi bør øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin»

I prosent. (2018: N=1993; 2019: N=2016; 2020: N=2011; 2021: N=2477; 2022: N=2005)

Mange også imot økte priser på rødt kjøtt

- I 2022 er 45 % imot økte kjøttpriser, mens 28 % støtter en kjøttavgift
- Andelen negative økte fra 2018 til 2021, men er i 2022 tilbake på rundt 2018-nivå (44 %)
- Kvinner og de med høyere utdanning er mest positive til kjøttavgift
- De under 30 år er mest positive. De mellom 45-59 år er mest negative
- De med lavest inntekt mer positive til kjøttavgift enn andre inntektsgrupper
- De som bor i sentrale strøk er mer positive

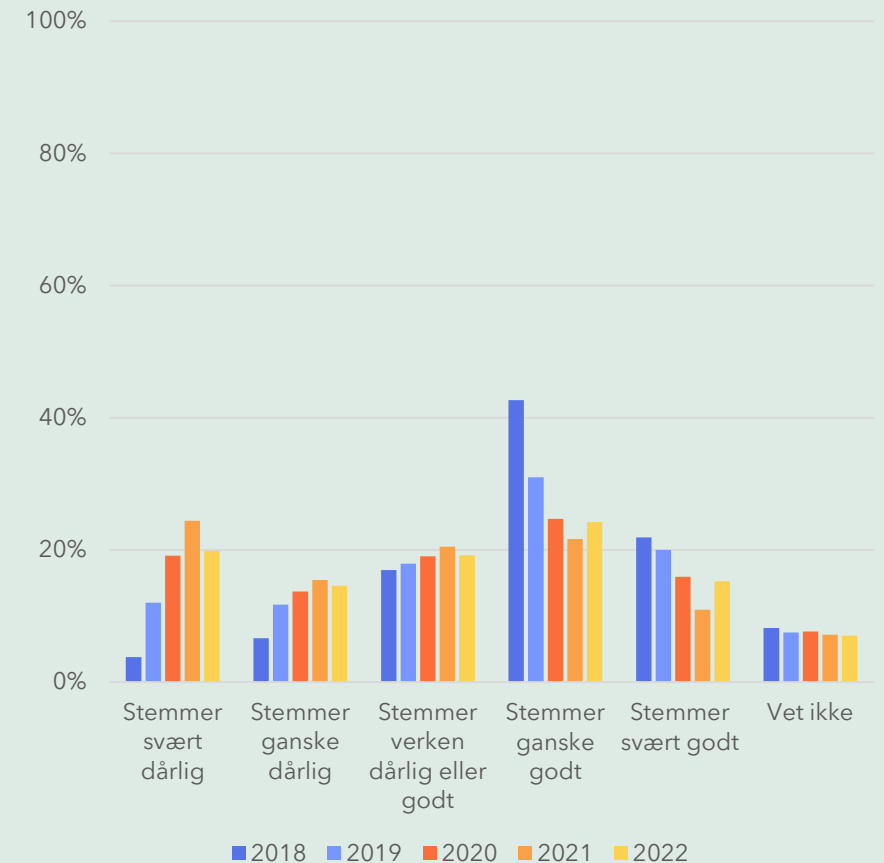

«Kjøttprisene bør økes - særlig for de produktene som gir høyest klimagassutslipp»

I prosent. (2018: N=2051; 2019: N=2013; 2020: N=2012; 2021: N=2477; 2022: N=2003)

Støtten til vindkraft på land nesten halvert 2018-2021, så noe opp i 2022

- I 2018 mente et solid flertall (65 %) at Norge bør øke vindkraftproduksjonen på land, mens i 2021 var andelen nesten halvert (33 %)
- I 2022 har støtten økt noe, og 39 % oppgir at de støtter mer utbygging av vindkraft på land, mot 35 % som er imot
- Unge er mer positive til utbygging av vindkraft på land, over alle år
- Mer sentrale områder er mer positive til vindkraft på land
- Andelen som er usikre eller ambivalente har holdt seg stabil på rundt en fjerdedel av respondentene

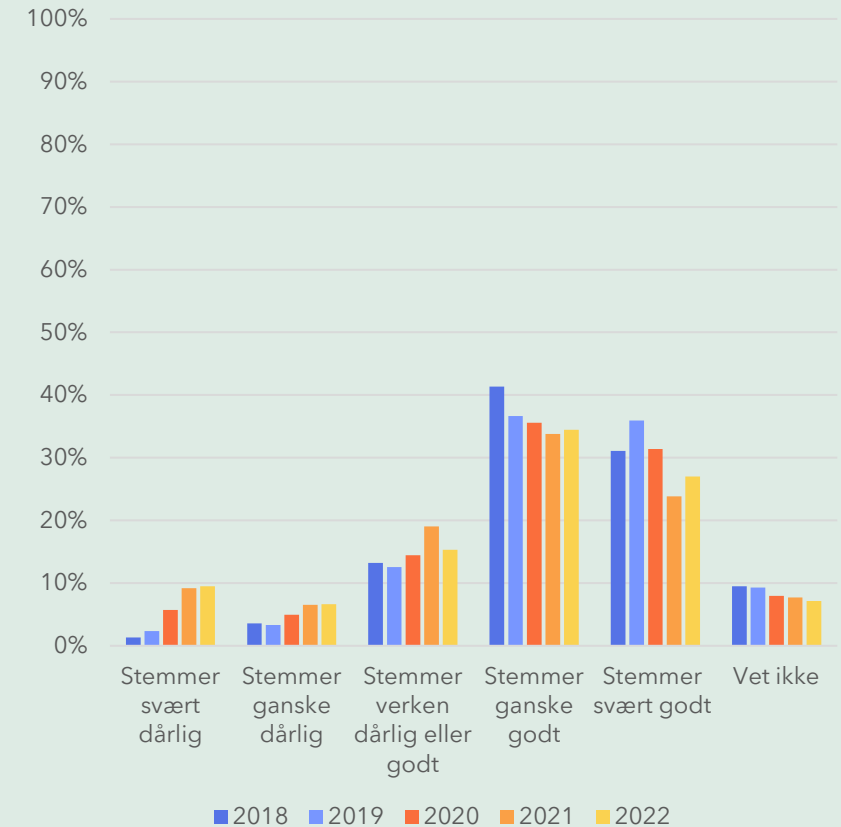

«Norge bør øke vindkraftproduksjonen på land»

I prosent. (2018: N=2052; 2019: N=2021; 2020: N=2006; 2021: N=2477; 2022: N=2004)

Støtten til vindkraft til havs høyere enn til vindkraft på land

- Støtten til vindkraft til havs er betydelig høyere enn motstanden, over alle år
- Støtten gikk ned fra 72 % 2018 til 58 % i 2021, og noe opp igjen i 2022 (61 %)
- Støtten til vindkraft til havs har også gått ned siden 2018, men ikke like mye som støtten til vindkraft på land
- Andelen usikre eller ambivalente holder seg nokså stabil på litt under en fjerdedel over tid

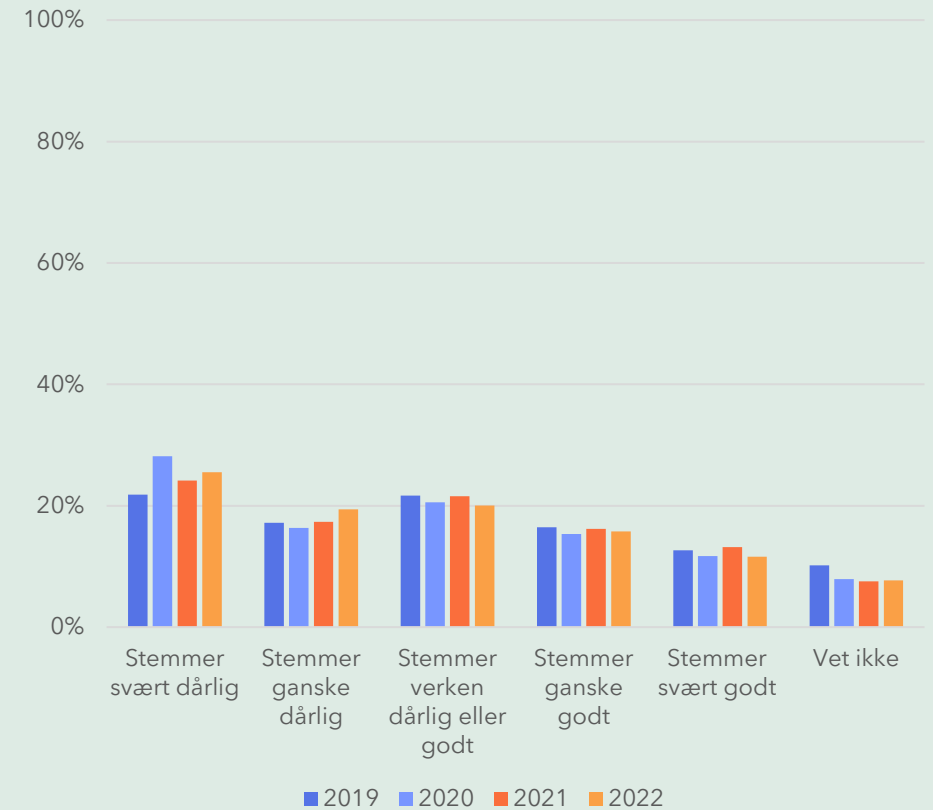

«Norge bør øke vindkraftproduksjonen til havs»

I prosent. (2018: N=2048; 2019: N=2009; 2020: N=2017; 2021: N=2481; 2022: N=2004)

Nokså stabile oppfatninger om oljeproduksjonen

- Utviklingen over tid er nokså stabil
- En betydelig andel, rundt en tredel, er usikre/ambivalente alle år
- En stor andel av respondentene (44 %) er i 2022 uenige i at Norge bør redusere oljeproduksjonen

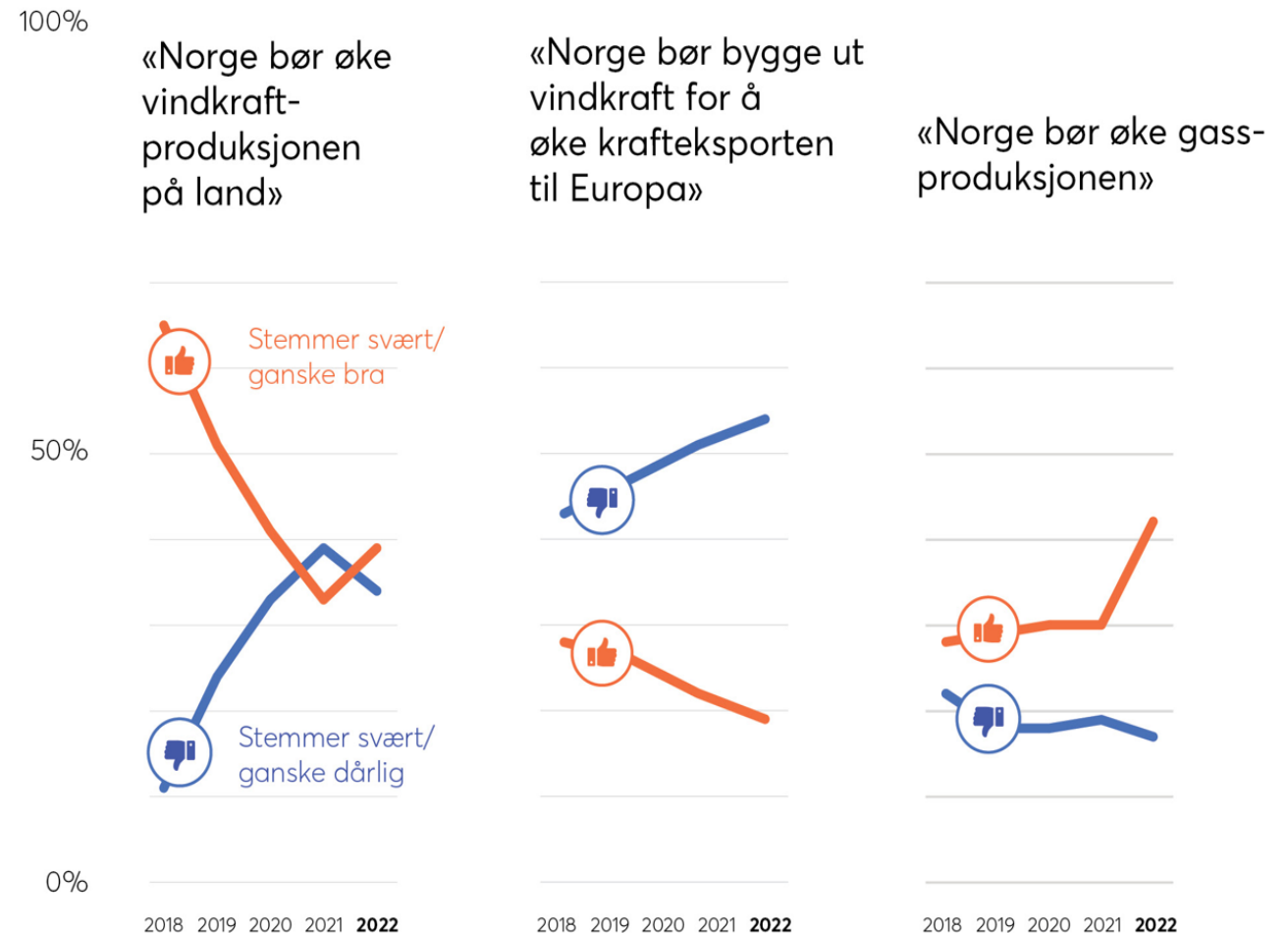

Standpunkt til påstanden «Norge bør redusere oljeproduksjonen»

I prosent. (2019: N=2004; 2020: N=1984; 2021: N=2478; 2022: N=2004)

2022: et spesielt år

- Motstanden mot å bygge ut vindkraft for eksport øker jevnt over årene
- Støtten til vindkraftutbygging på land går noe opp igjen i 2022, etter fire år med nedgang
- Støtten til gassproduksjon går opp mellom 2021 og 2022, etter fire år med stabilt nivå

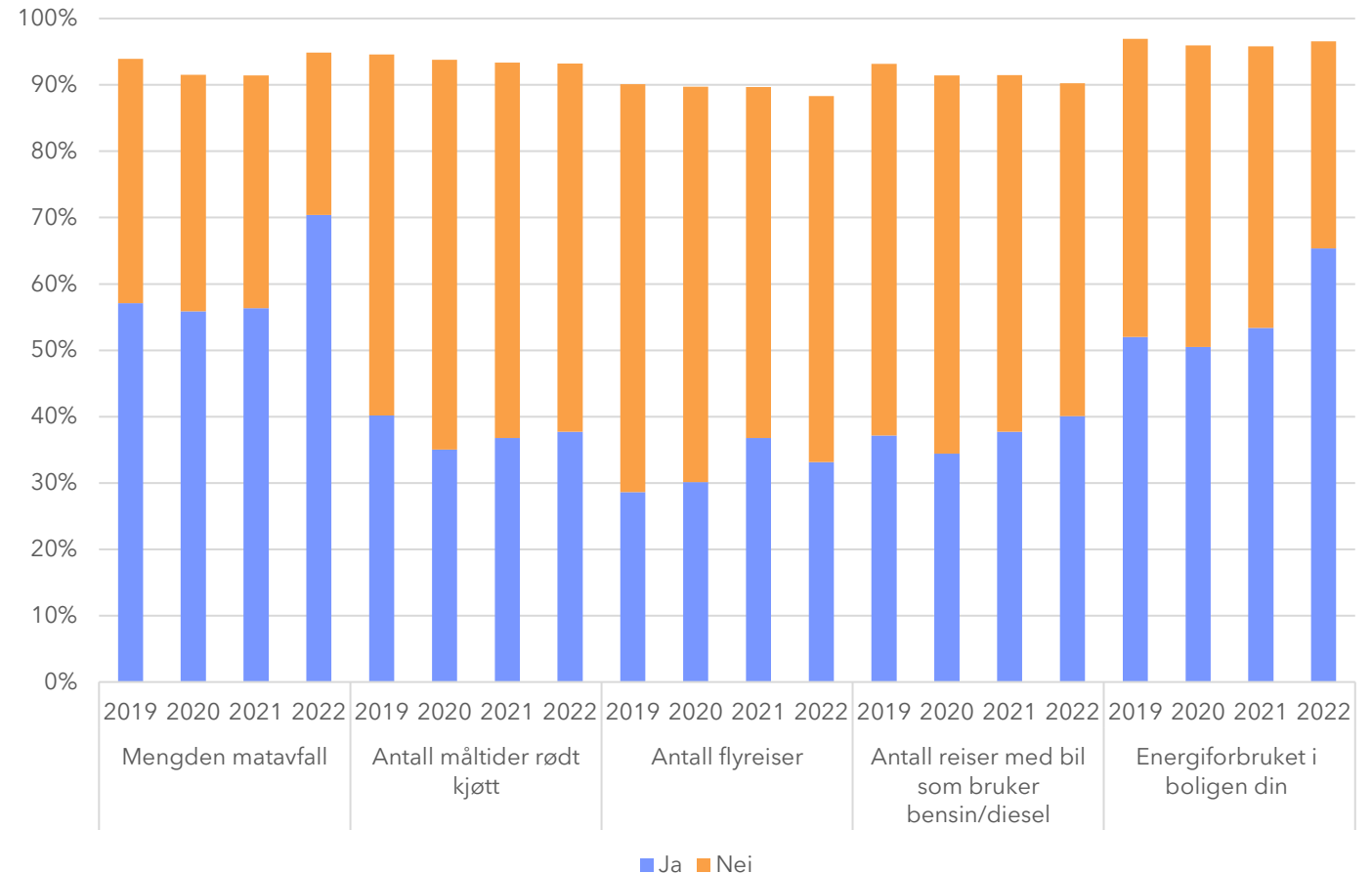

Hva kan folk tenke seg å gjøre?

- Folks interesse for å gjøre endringer selv varierer med typen adferd
 - Et flertall kan tenke seg å redusere mengden matavfall, og energiforbruket i boligen, og andelene øker over tid
 - Et flertall vil ikke redusere antall måltider med rødt kjøtt, antallet flyreiser eller reiser med fossilbil. Likevel ser vi en liten økning i andelen som vil redusere antallet reiser med fly og fossilbil
- Vi finner en liten nedgang i kjøttforbruk. Reiser har blitt sterkt påvirket av Covid19-tiltak, og oppsummeres i rapporten fra 2022 (se innledning for lenke)
- Hva andre mener kan ha betydning for egne oppfatninger og handlinger
 - Rundt en fjerdedel tror omgangskretsen mener at vi bør redusere forbruk av rødt kjøtt. En tredel tror det samme om antall flyreiser og energiforbruk i bolig, og andelene har økt noe over tid
 - Rundt 40 % er usikre på hva omgangskretsen mener om kjøttforbruk, flyreiser og energiforbruk i bolig
 - Hele to tredjedeler tror omgangskretsen mener vi bør redusere mengden mat vi kaster, og her er usikkerheten langt lavere.

«Kan du tenke deg å gjøre noe av dette for å redusere klimagassutslipp?»

- Et flertall kan tenke seg å redusere mengden matavfall, og energiforbruket i boligen, og andelene øker over tid
- Et flertall vil ikke redusere antall måltider med rødt kjøtt, og nivået er nokså stabilt over tid
- Flertallet vil heller ikke redusere antall flyreiser eller reiser med fossilbil, men andelen som kan tenke seg å gjøre dette går noe opp over tid

«Kan du tenke deg å gjøre noe av følgende, for å redusere klimagassutslippene dine? Vil du redusere...?»

Differansen mellom 100 % og 'Ja' og 'Nei' er de som svarer 'Ikke relevant (flyr ikke/spiser ikke...)'. (N = ca. 4000 obs. for hvert år for hvert spørsmål.)

Noe oppgang i andel som ikke spiser rødt kjøtt

- Andelen som spiser dette hyppig (tre, fire eller fem ganger per uke) har holdt seg stabil over tid
- Andelen som ikke spiser slikt kjøtt eller spiser det 2 ganger i uken eller sjeldnere har økt noe
- Flertallet blant respondentene spiser denne typen kjøtt sjeldnere enn en gang i uken, en gang i uken, eller to ganger i uken

	2018	2019	2020	2021	2022
Spiser ikke slikt kjøtt	3 %	4 %	5 %	5 %	5 %
Sjeldnere enn 1 gang i uken	25 %	27 %	25 %	26 %	27 %
1 gang i uken	21 %	21 %	20 %	22 %	21 %
2 ganger i uken	26 %	25 %	24 %	24 %	24 %
3 ganger i uken	15 %	14 %	16 %	15 %	14 %
4 ganger i uken	6 %	5 %	6 %	6 %	4 %
5 eller flere ganger i uken	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Vet ikke	2 %	2 %	2 %	1 %	2 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

«Hvor ofte spiser du middager med kjøtt fra storfe eller sau/lam?».

I prosent. (2018: N=4047; 2019: N=4038; 2020: N=4015, 2021: N=4887; 2022: N=3969).

Noe oppgang i andel av de som ikke spiser kjøtt fra svin

- Andelen som ikke spiser svinekjøtt, er noe høyere enn for kjøtt fra storfe eller sau/lam
- For svinekjøtt ser vi også en økning over tid i de som ikke spiser noe slikt kjøtt (fra 5 % i 2018 til 7 % i 2022) eller spiser det sjeldnere enn 1 gang i uken (28 % i 2018 til 32 % i 2022).
- Flertallet spiser svinekjøtt sjeldnere enn en gang i uken, en gang i uken, eller to ganger i uken.

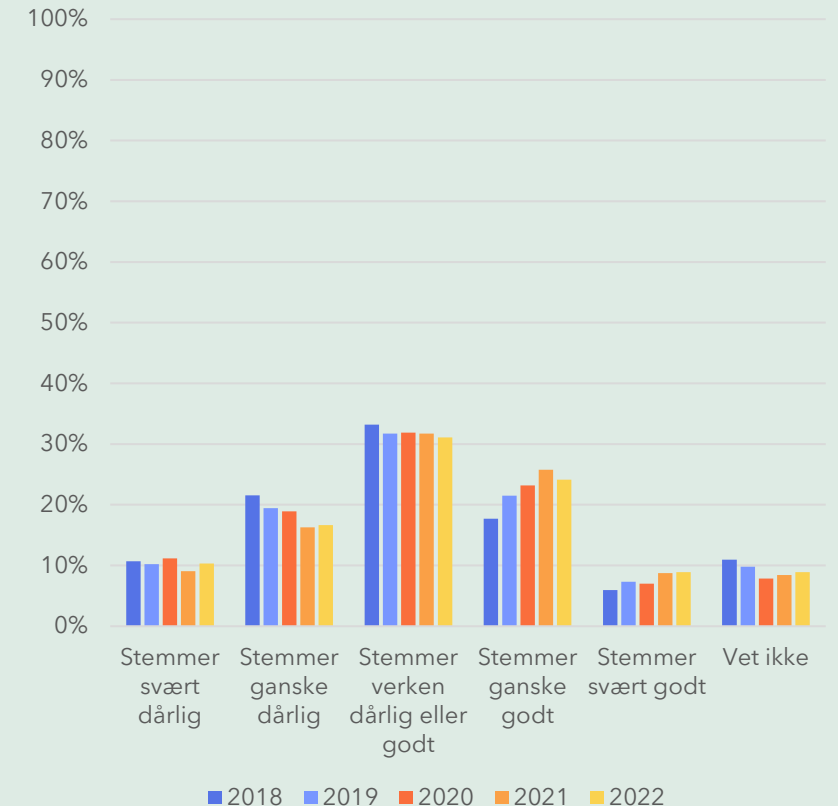
	2018	2019	2020	2021	2022
Spiser ikke slikt kjøtt	5 %	7 %	7 %	7 %	7 %
Sjeldnere enn 1 gang i uken	28 %	32 %	30 %	32 %	32 %
1 gang i uken	36 %	34 %	33 %	34 %	34 %
2 ganger i uken	20 %	18 %	20 %	17 %	18 %
3 ganger i uken	6 %	6 %	6 %	6 %	6 %
4 ganger i uken	1 %	1 %	1 %	2 %	1 %
5 eller flere ganger i uken	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Vet ikke	3 %	2 %	2 %	2 %	2 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

«Hvor ofte spiser du middager med kjøtt fra svin?».

(2018: N=4043; 2019: N=4019; 2020: N=3982, 2021: N=4884; 2022: N=3959).

Økning i de som tror omgangskretsen mener vi bør redusere antall flyreiser

- Andelen som oppgir at omgangskretsen mener vi bør redusere antall flyreiser øker over tid
- I 2018 trodde 24 % at omgangskretsen mener at vi bør redusere antall flyreiser, mens i 2022 tror 33 % dette
- En andel på rundt 40 % er usikre på hva omgangskretsen mener, alle år

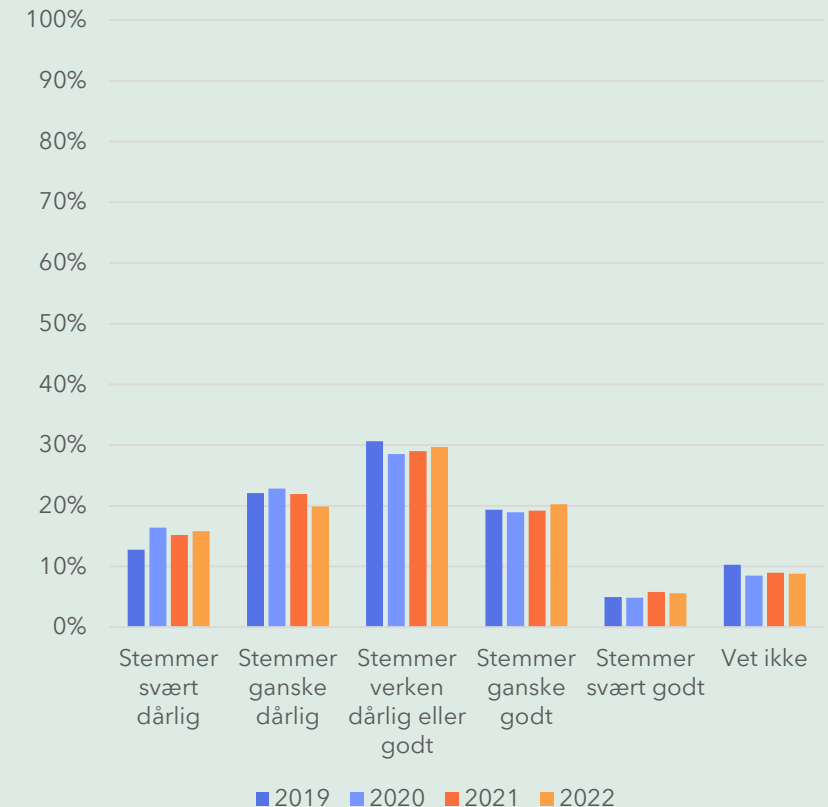

«De fleste jeg kjenner mener vi bør redusere antall flyreiser».

I prosent. (2018: N=4019; 2019: N=4004; 2020: N=3974; 2021: N=4879; 2022: N=3968)

Lite endring i omgangskretsens oppfatninger om å redusere rødt kjøtt

- I 2022 oppga 26 % at omgangskretsen mener vi bør redusere antall måltider med rødt kjøtt
- Andelen som oppgir at omgangskretsen mener vi bør redusere antall måltider med rødt kjøtt er større enn de oppgir det motsatte
- I underkant av 40 % er usikre på hva omgangskretsen mener om dette
- Nivåene er nokså stabile over år
- Andelen som tror at omgangskretsen mener at vi bør redusere antall måltider av rødt kjøtt er noe lavere enn for flyreiser

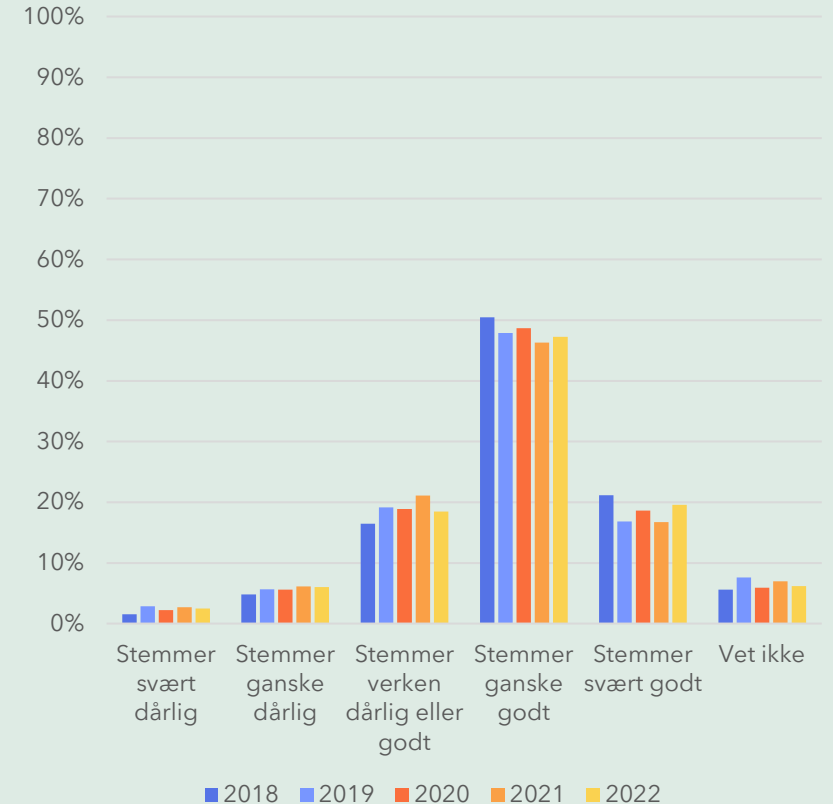

«De fleste jeg kjenner mener vi bør redusere antallet måltider med rødt kjøtt».

I prosent. (2019: N=3995; 2020: N=3971; 2021: N=4879; 2022: N=3969).

Et solid flertall tror omgangskretsen mener vi bør redusere matavfall

- Hele 67 % tror at omgangskretsen mener vi bør redusere mengden mat vi kaster, mens under 10 % ikke tror det
- Andelen som er usikre på hva omgangskretsen mener om dette er lavere enn for flyreiser og rødt kjøtt (rundt 25 % alle år)
- Nivåene er nokså stabile over årene

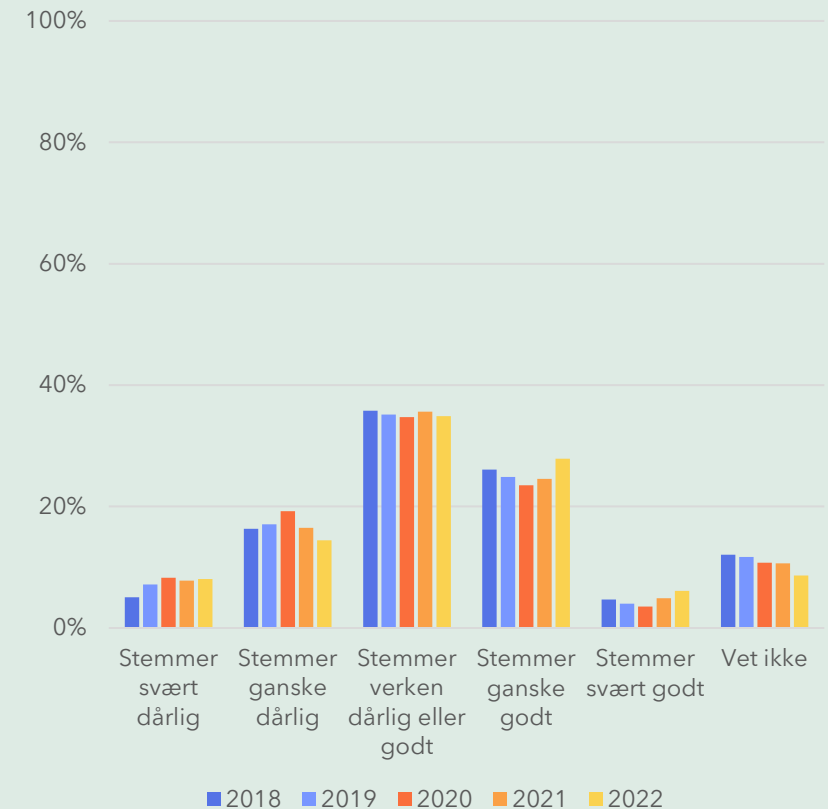

«De fleste jeg kjenner mener at vi alle bør gjøre mer for å redusere mengden mat vi kaster».

I prosent. (2018: N=4022; 2019: N=4010; 2020: N=3971; 2021: N=4877; 2022: N=3970).

Flere tror at omgangskretsen mener vi bør redusere energibruken i boligen enn motsatt

- Andelen som i 2022 tror at omgangskretsen mener vi bør redusere energibruken i boligen er større enn motsatt (34 % mot 24 %)
- Nivåene er nokså stabile over årene, men andelen som oppgir at omgangskretsen mener vi bør redusere energibruken i boligen går noe opp mellom 2021 og 2022 (fra 30 % til 34 %)
- Andelen som er usikre eller ambivalente er enda høyere enn i tilsvarende spørsmål om fly, kjøtt og matkasting (44 % i 2022) og stabil over år

«De fleste jeg kjenner mener at vi alle bør redusere energibruken i hjemmene våre».

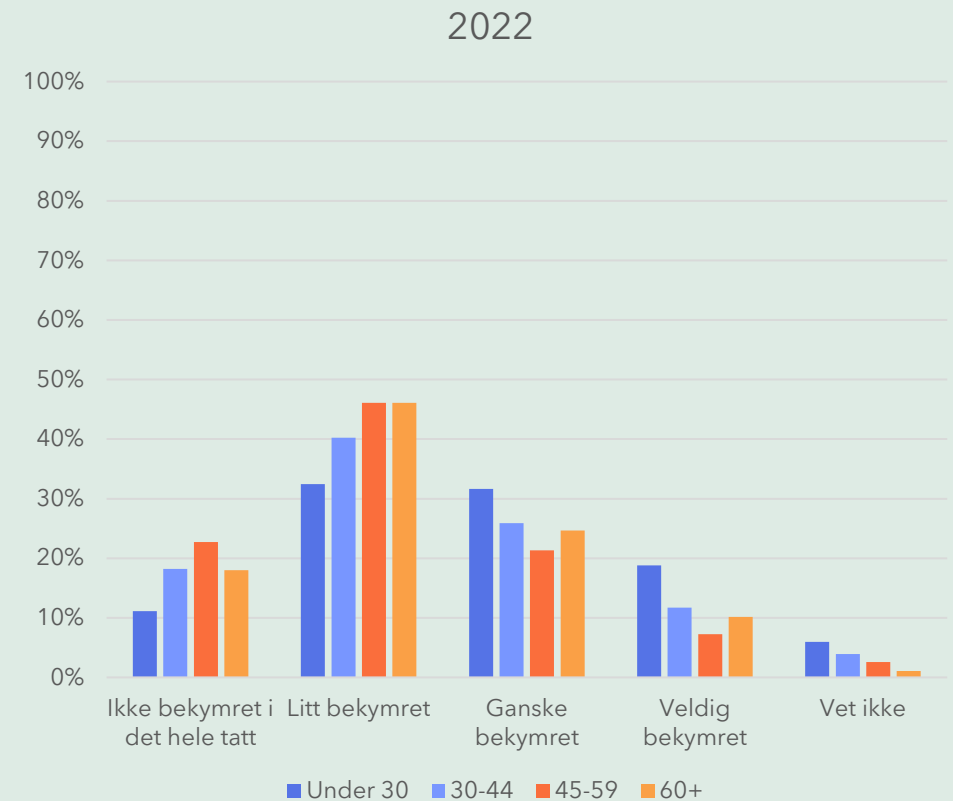
I prosent. (2018: N=4029; 2019: N=4023; 2020: N=4004; 2021: N=4882; 2022: N=3969).

Forskjeller mellom aldersgrupper

- De yngre aldersgruppene ser klimaendringer i større grad som menneskeskapt, er mer opptatt av å gjøre endringer i egen adferd og er mer villige til å støtte klimapolitikk enn folk fra 45 år og oppover
- I alle aldersgrupper er flertallet i noen grad bekymret for klimaendringer, og mener at klimaendringer har negative konsekvenser. De yngre og de aller eldste (noe over 60) er likevel mest bekymret, mens de mellom 45-59 er minst bekymret
- Forskjellene mellom aldersgrupper er større når vi spør om restriktive virkemidler og om norsk oljeproduksjon. Usikkerheten til respondentene er høy på tvers av aldersgrupper i spørsmålene om tiltak og virkemidler.
 - Et flertall i de eldste aldersgruppene (fra 45 år og opp) er imot økte priser på fossil energi og rødt kjøtt, samt en reduksjon i norsk oljeproduksjon. Blant de under 30 er det flere som er positive enn negative
- Store endringer over tid i synet på vindkraft
 - Etter at motstanden mot vindkraft på land økte sterkt fra 2018 til 2021, falt motstanden noe i 2022. I alle aldersgrupper utenom de mellom 45-59 er det nå flere som støtter økt produksjon av vindkraft på land enn de som ikke gjør det
 - Høyest støtte for vindkraft til havs blant de unge og de eldste
 - Motstanden mot vindkraftutbygging *for å øke krafteksporten* øker med alder, og i alle aldersgrupper er det flere som er negative enn positive når krafteksport nevnes, enn i de andre vindkraftspørsmålene

De unge og de eldste er mest bekymret for klimaendringer

- I alle aldersgrupper er flertallet i noen grad bekymret for klimaendringer ('litt' eller mer)
- De under 30 er hvert år mest bekymret.
- Aldersgruppen 45-59 er i minst grad bekymret

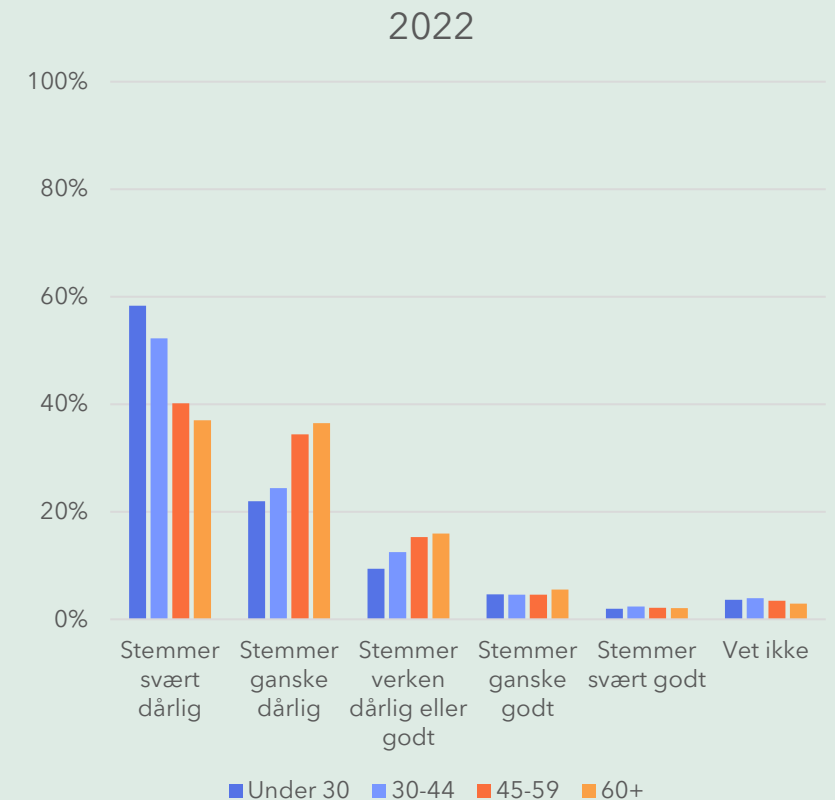

Standpunkt til påstanden «I hvilken grad bekymrer du deg for klimaendringer?».

I 2022, i prosent. (N=3961)

Unge mener i noe større grad at klimaendringer har negative konsekvenser

- I alle aldersgrupper mener et klart flertall at klimaendringer har negative konsekvenser
- Andelen som mener at klimaendringer ikke har negative konsekvenser er lav i alle aldersgrupper (mellom 7-9 %)
- En noe større andel av de under 30 er likevel uenige i utsagnet, enn de andre aldersgruppene
- De under 30 er også de som i minst grad oppgir usikkerhet eller ambivalens i dette spørsmålet

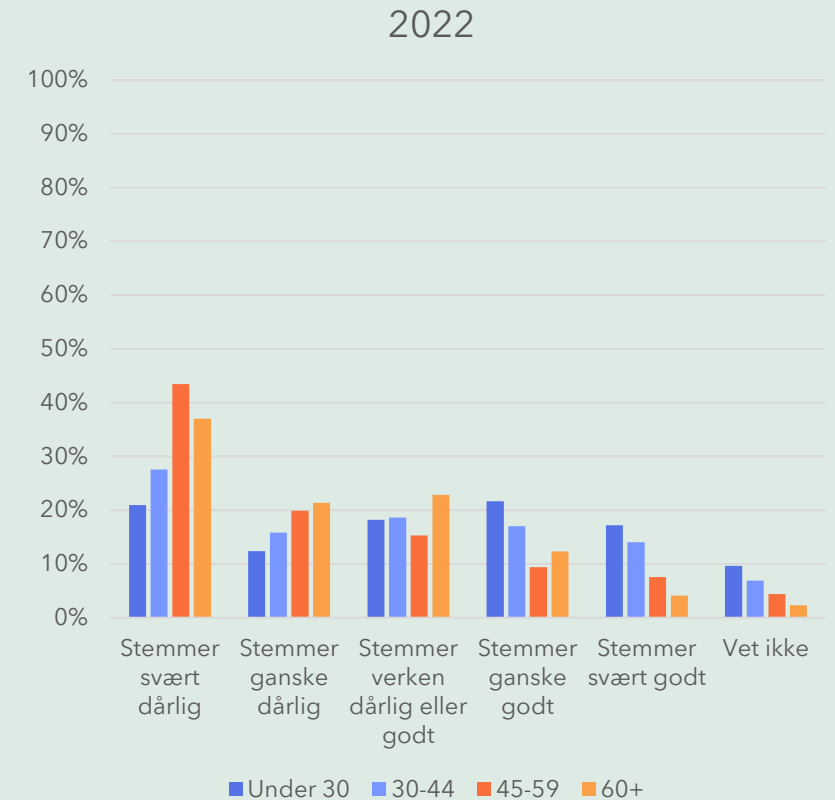

Standpunkt til påstanden «Klimaendringer har ingen negative konsekvenser».

I 2022, i prosent. (N=3965)

De unge er mer positive til fossilavgift

- Når vi spør om folks oppfatninger om konkrete virkemidler og tiltak, ser vi større aldersforskjeller enn vi gjør i oppfatninger om klimaendringer
- I de to eldste aldersgruppene er et flertall imot økte fossilpriser
- Blant de under 30 er det flere som støtter en fossilavgift enn de som ikke støtter den (39 % positive vs. 33 % negative)
- Vi ser tilsvarende store aldersforskjeller i spørsmålet om avgift på rødt kjøtt
- Andelen usikre eller ambivalente er høy i alle aldersgrupper (nær 30 % blant de unge)

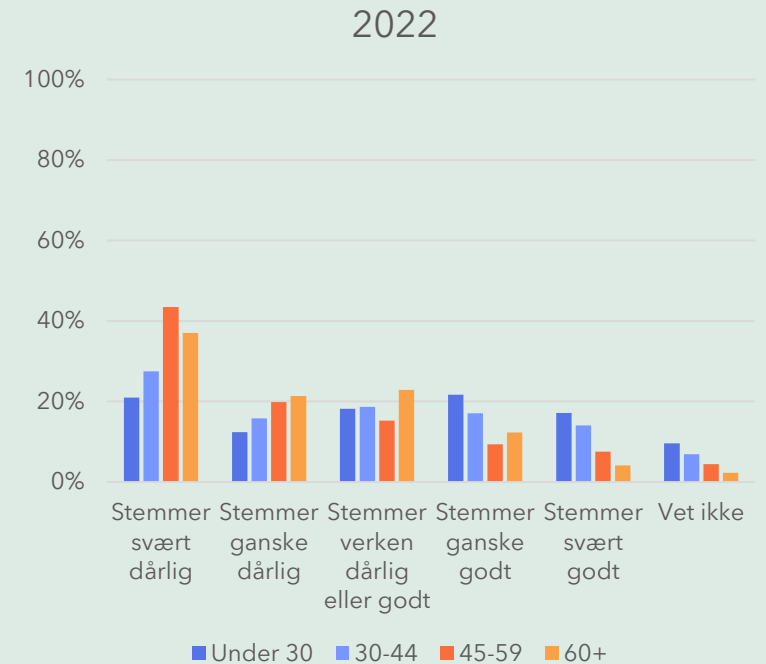

Standpunkt til påstanden «Vi bør øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin».

I 2022, i prosent. (N=2005)

Unge mer positive til å redusere oljeproduksjonen

- Vi ser også store aldersforskjeller i spørsmålet om en reduksjon av norsk oljeproduksjon
- Blant de under 30 er det flere som støtter en reduksjon i oljeproduksjonen enn de som ikke støtter den (39 % positive vs. 33 % negative)
- Et flertall blant de to eldste aldersgruppene er uenige i at Norge skal redusere oljeproduksjonen

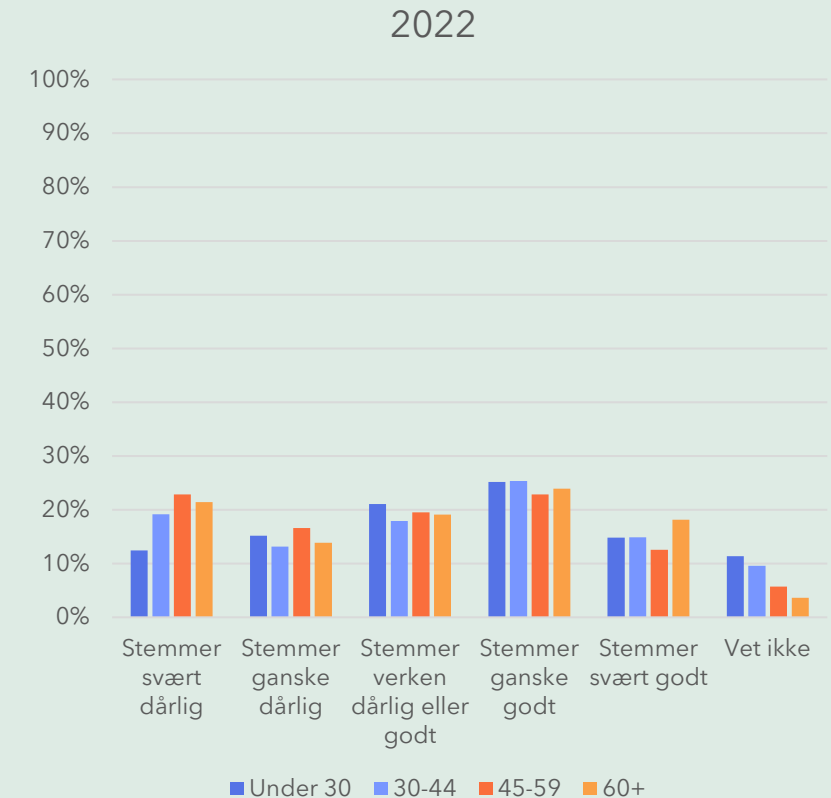

Standpunkt til påstanden «Norge bør redusere oljeproduksjonen».

I 2022, i prosent. (N=2005)

Høyest motstand til vindkraft på land blant de mellom 45-59

- Vi vet at motstanden mot vindkraft på land økte betraktelig fra 2018 til 2021, men gikk noe ned i 2022
- I alle aldersgrupper utenom 45-59 er det nå flere som støtter økt vindkraft på land enn de som ikke gjør det (f.eks. er 40 % positive og 27 % negative blant dem under 30)
- Den laveste andelen negative er blant dem under 30 (27 %), mens den høyeste er blant dem mellom 45-59 (40 %)
- Andelen usikre eller ambivalente er høy i alle aldersgrupper, men høyest blant de unge (rundt en tredel)

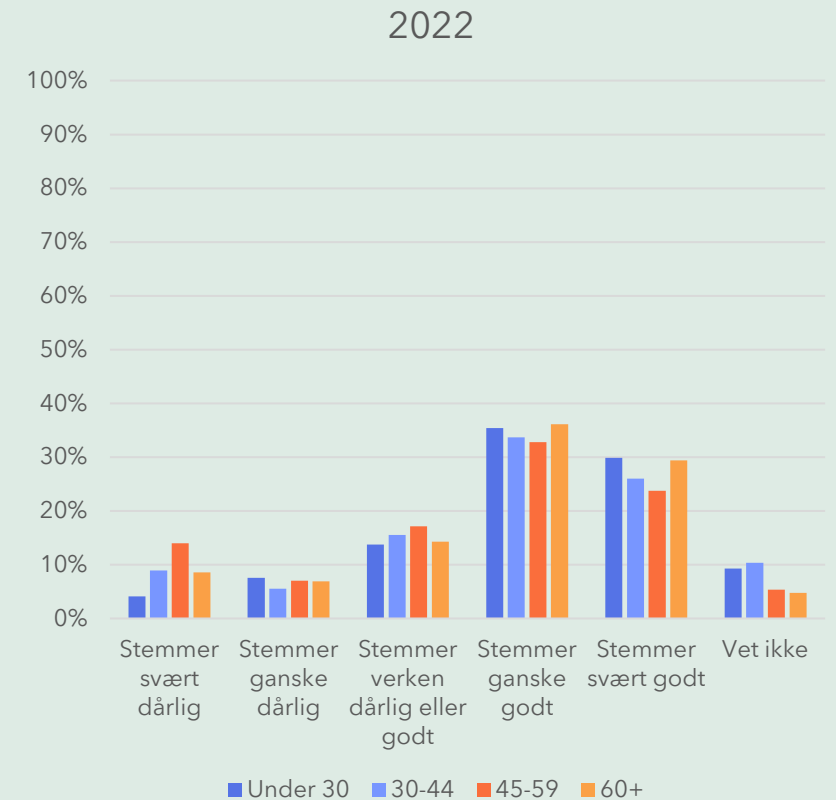

Standpunkt til påstanden «Norge bør øke vindkraftproduksjonen på land».

I 2022, i prosent. (N=2004)

Høyest støtte til vindkraft til havs blant de unge og de eldste

- Vi vet at støtten til vindkraft til havs er høyere enn støtten til vindkraft på land
- Blant alle aldersgrupper støtter et klart flertall økt vindkraft til havs
- Høyest støtte blant dem under 30 og dem over 60

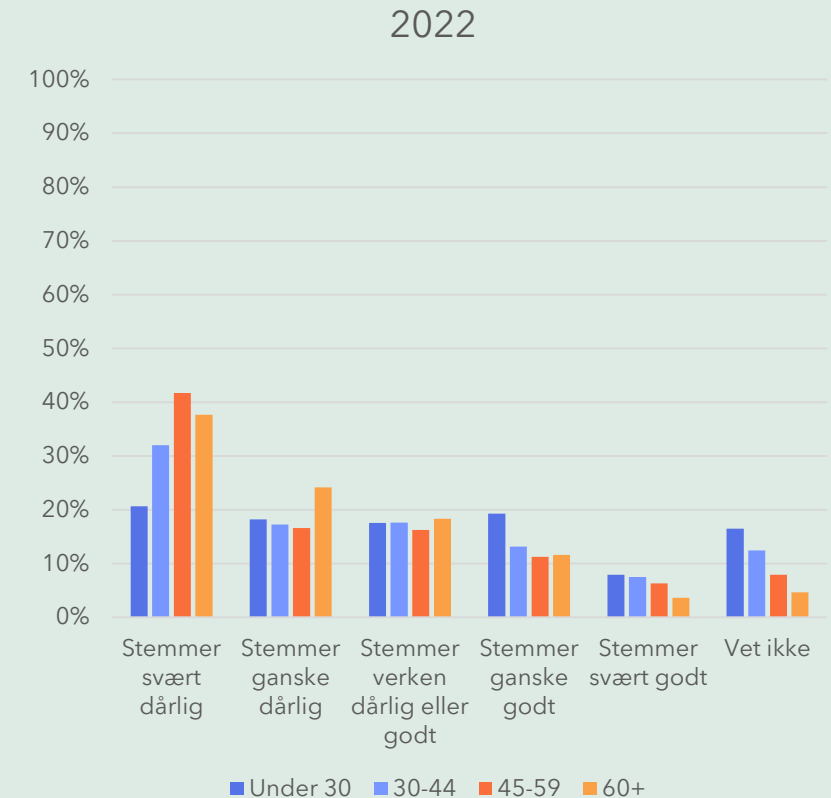

Standpunkt til påstanden «Norge bør øke vindkraftproduksjonen til havs».

I 2022, i prosent. (N=2004)

Motstanden mot vindkraftutbygging for å øke krafteksporten øker med alder

- I alle aldersgrupper er det flere som er imot økt vindkraftutbygging for å sikre krafteksport, enn de som er for
- I alle aldersgrupper er det flere som er negative til vindkraft når krafteksport er nevnt, enn i de andre vindkraftspørsmålene
- I de to eldste aldersgruppene er et klart flertall negative
- Den største andelen positive (27 %) finner vi blant dem under 30

Standpunkt til påstanden «Vi bør bygge ut vindkraft i Norge for å øke krafteksporten til Europa».

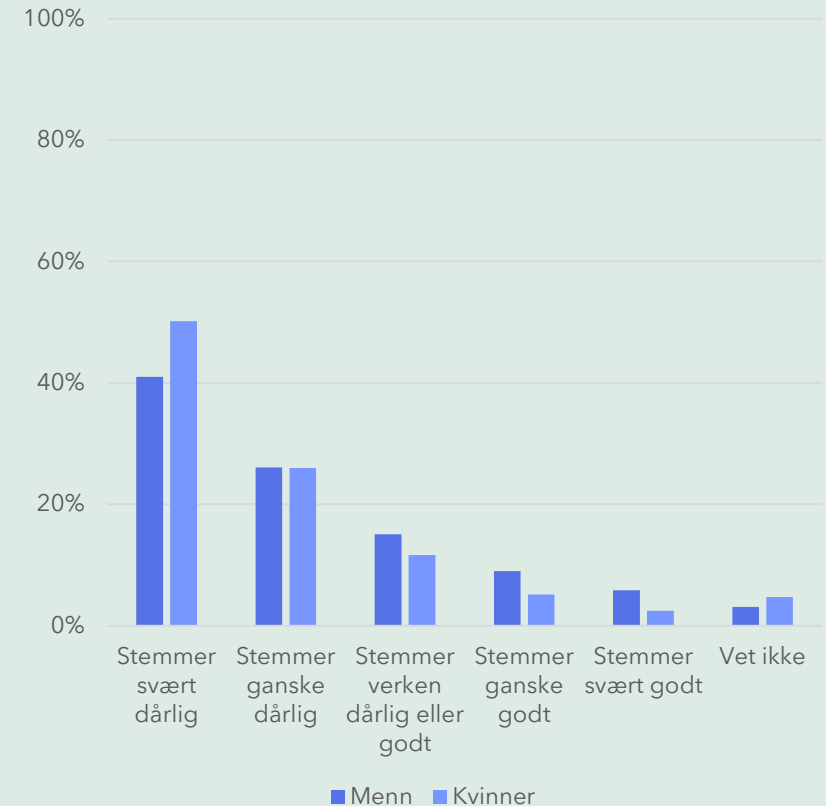
I 2022, i prosent. (N=2004)

Forskjeller mellom kjønn, by/land, velgergrupper

- Kvinner har oftere enn menn oppfatninger i tråd med naturvitenskapen, og menn er mer negative til virkemidler og tiltak for å redusere klimagassutslipp
- Det er forskjeller mellom by og land i de fleste spørsmål
 - Det er store forskjeller når det gjelder bekymringen for klimaendringer (sentrale strøk mer bekymret), mens forskjellene er mindre når respondentene blir spurt om eget ansvar for å redusere klimagassutslipp
 - Størst forskjell finner vi når det blir spørsmål om konkrete virkemidler og politikk som fossilavgift og kjøttavgift, hvor sentrale strøk er mer positive
- Velgerne til Miljøpartiene (MDG, SV, V) og Rødt har i størst grad oppfatninger i tråd med naturvitenskapen, og er mer positive til bruk av virkemidler, mens FrPs velgere er på motsatt side. Høyres velgere er mer negative til avgifter enn Arbeiderpartiets velgere.

Kvinner har oftere enn menn oppfatninger i tråd med naturvitenskapen

- Dette gjelder for oppfatninger om hvorvidt klimaendringer skjer og om mennesker påvirker klimaet, men også om hvorvidt klimaendringer gir negative konsekvenser
- Dobbelt så høy andel menn (15 %) som kvinner (7 %) mener i 2022 at menneskelig aktivitet ikke påvirker klimaet
- Kvinner er også i større grad bekymret for klimaendringer enn menn

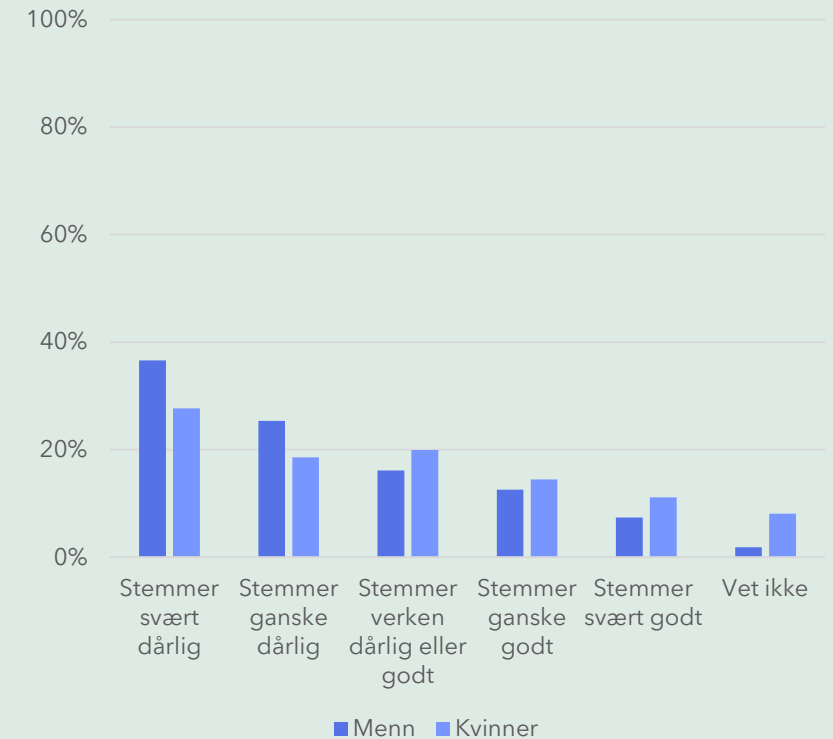

Standpunkt til påstanden «Menneskelig aktivitet påvirker ikke klimaet».

I 2022, i prosent. (N=3969).

En større andel menn er negative til virkemidler og tiltak

- Mens et flertall på 62 % av mennene i 2022 er imot økte priser på fossil energi, gjelder dette 47 % av kvinnene
- Kvinner oppgir i noe større grad å være usikre enn menn

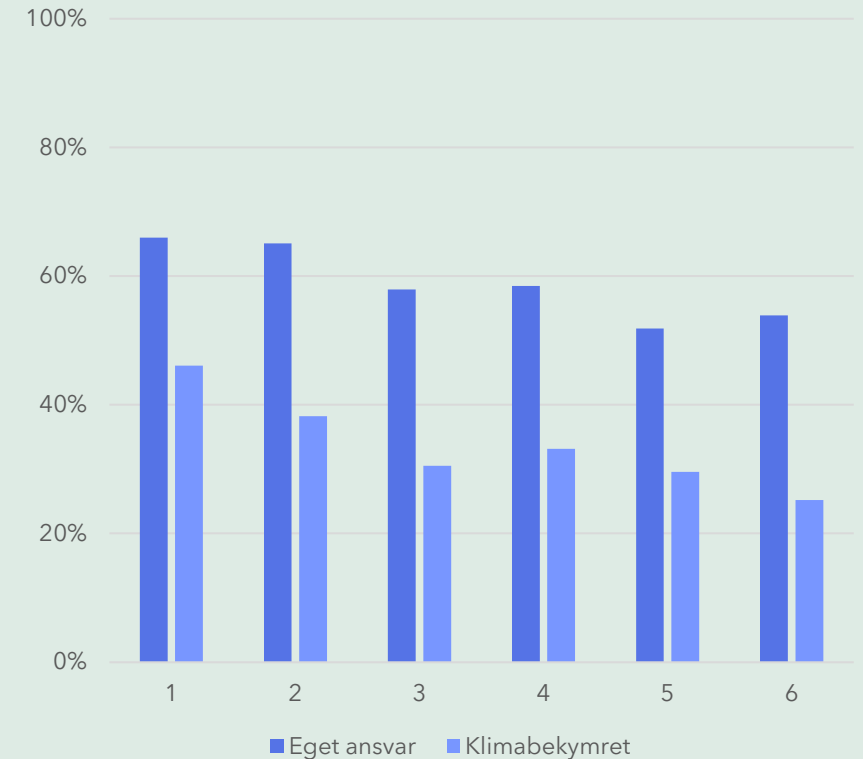

«Vi bør øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin».

I 2022, i prosent. (N=2105).

Forskjeller by/land

- Vi tar i bruk SSBs sentralitetsklasser¹ (basert på nærhet til varer og tjenester) for å måle sentrale og mindre sentrale kommuner
 - Kategorier fra 1-6 (hvor 1 er de mest sentrale)
- Vi ser store forskjeller i mange spørsmål, som f.eks. graden av klimabekymring
 - Mens 46 % av de i mest sentrale strøk (1) er ganske/svært bekymret for klimaendringer, er bare 25 % av de i de minst sentrale strøkene (6) det samme
- Men mindre forskjeller i noen andre spørsmål
 - Mens 66 % i de mest sentrale strøk (1) mener de har et eget ansvar for å redusere egne klimagassutslipp, mener også et flertall (54 %) i de minst sentrale strøkene (6) at de har et slikt ansvar.

«Jeg har et ansvar for å redusere klimautslippene mine».

I 2022, i prosent. (N=3967).

«I hvilken grad bekymrer du deg for klimaendringer?».

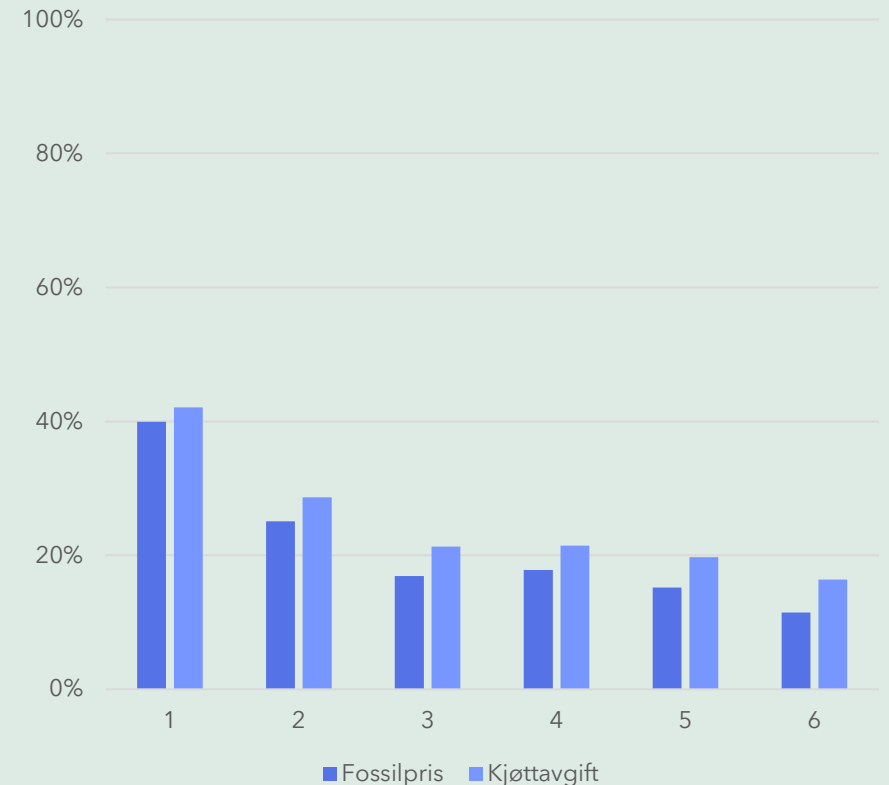
I 2022, i prosent. (N=3960).

1) <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/sentralitetsindeksen-oppdatering-med-2020-kommuner>

Sentrale strøk mer positive til klimaavgifter

- Størst forskjell mellom sentrale og mindre sentrale områder, finner vi midlertid når det blir spørsmål om konkrete virkemidler og politikk
- Mens rundt 40 % av respondentene i Oslo og andre kommuner i sentralitetsklasse 1 er enige i at vi bør øke prisen på fossile energikilder og rødt kjøtt, mener langt færre (11-21 %) av respondentene i kommuner i sentralitetsklassene 3-6 det samme

(Forskjellene skyldes i noen grad demografi, som f.eks. forskjeller i utdanning, men også etter at dette er tatt hensyn til ser vi forskjeller på tvers av regioner og sentralitet i disse spørsmålene)

«Vi bør øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin».

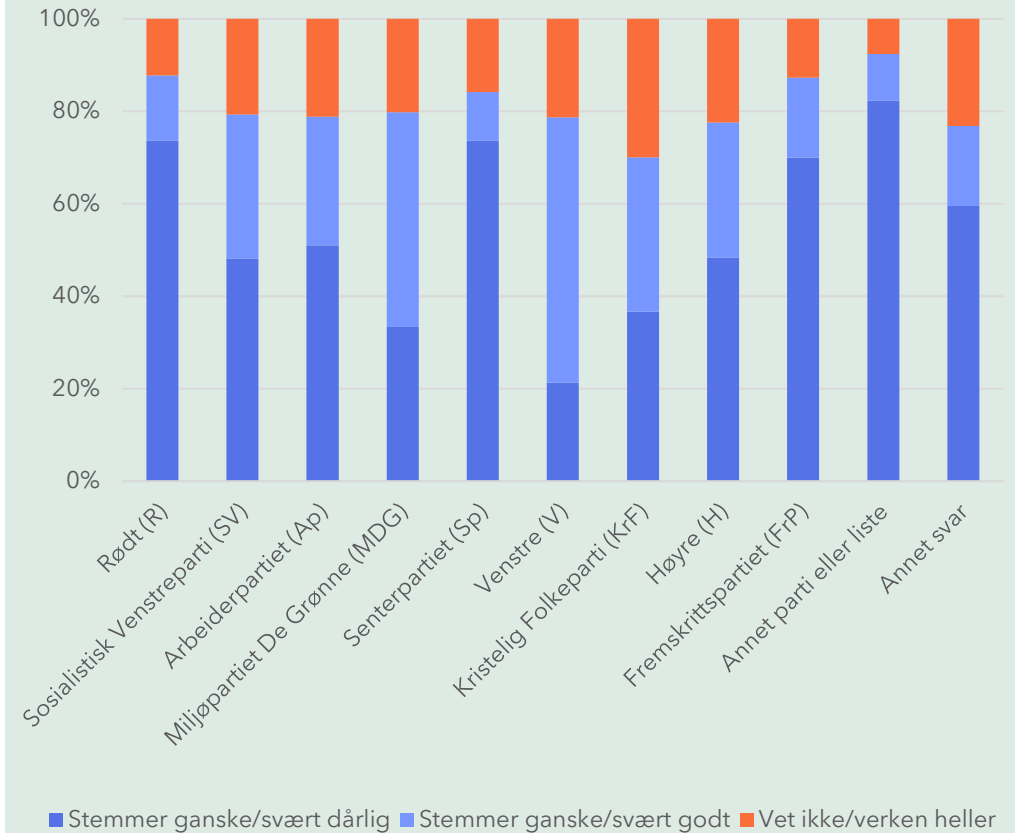
I 2022, i prosent. (N=2004).

«Kjøttprisene bør økes - særlig for de produktene som gir høyest klimagassutslipp».

I 2022, i prosent. (N=2002).

Store forskjeller mellom velgergrupper og støtte til virkemidler

- Velgerne av «miljøpartiene» (MDG, SV, V), samt Rødt seg ut med høyere klimabekymring og oppfatninger som er mer i tråd med naturvitenskapen
- FrP sine velgere skiller seg ut over tid på motsatt måte, som minst bekymret og som mest usikre på klimavitenskapen
- For holdninger til virkemidler som f.eks. fossile avgifter skiller de samme velgergruppene seg ut (miljøpartiene og Rødt sine velgere mest positive, FrPs velgere mest negative). Høyres velgere er mer negative til avgifter enn Arbeiderpartiets velgere.

«Vi bør øke prisen på fossile energikilder som olje, diesel og bensin».

I 2021, i prosent. (N=1886).

Se også andre publikasjoner i prosjektet

Aasen, M. and Sælen, H. (2022). Right wing populism and opposition to toll roads: a study from Norway. *Transportation Research Part D: Transportation and Environment*, 105.

<https://doi.org/10.1016/j.trd.2022.103222>

Aasen, M., Thøgersen, J., Vatn, A., Dunlap, R. E., Fisher, D. R., Hellevik, O., & Stern, P. (2022). The limited influence of climate norms on leisure air travel. *Journal of Sustainable Tourism*.

<https://doi.org/10.1080/09669582.2022.2097687>

Thøgersen, J., Vatn, A., Aasen, M., Dunlap, R. E., Fisher, D. R., Hellevik, O., & Stern, P. (2021). Why do people continue driving conventional cars despite climate change? Social-psychological and institutional insights from a survey of Norwegian commuters. *Energy Research & Social Science*, 79.

Vatn, A., Aasen, M., Thøgersen, J., Fisher, D. R., Hellevik, O., & Stern, P. (2022). What role do climate considerations play in consumption of red meat in Norway?, *Global Environmental Change*,

73. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2022.102490>

°CICERO

Marianne Aasen

marianne.aasen@cicero.oslo.no

Marit Klemetsen

marit.klemetsen@cicero.oslo.no

 [cicero_klima](#)

 cicero.oslo.no

 [cicerosenterforklimaforskning](#)
